

MOSKWA, 30 MARCA 1978

Москва, 30 III 78.

Дорогая Мария Львовна!

Я с запозданием узнал о постигшей Вас утрате. Хочу выразить Вам свое соболезнование. Я всегда чувствовал, сколь много значил для Вас пан Юзеф, а Вы для него.

В общей сложности я видел пана Юзефа, может быть, не больше десяти раз, но с первого же знакомства (на кухне на *Sandomiersk*'ой, в октябре 1967 г., когда он сказал *Siadajcie!*) я очень полюбил его. Он был по-настоящему очень добрый человек, что, в общем, встречается не так часто. Такого человека безошибочно с благодарностью выделяешь и мысль о нем радует и согревает. Мои поклоны ему в письмах к Вам не были формальностью, я всегда с теплотой думал о нем.

С тем же чувством я пишу о нем сейчас и буду помнить о нем. Думаю, что Он оставил о себе такую память у многих. Тяжела же она только для Вас. Не знаю, как Вы справляетесь с Вашим горем, и можно ли облегчить его словами сочувствия.

Пан Юзеф был чудесный человек.

Мой отец и Таня просят передать Вам свое соболезнование.

Ваш Алик

P. S. Я писал Вам в самое неуместное, как оказалось, время о статье о Толстом. Я договорился о ней с ван дер Энгом и пишу отдельно Эле, что сделать.

Всего хорошего.

A.

[S t e m p l e:] 1) Москва, 1 IV 78. 2) Warszawa, 14 IV 78.

Rkp Arch. IBL PAN, k. 1 i koperta.

Przekład polski

Moskwa, 30 III 78.

Droga Mario Lwowna!

Z opóźnieniem dowiedziałem się o stracie, jakiej Pani doznała. Chcę wyrazić Pani swoje współczucie. Zawsze czułem, jak wiele znaczył dla Pani pan Józef, a Pani dla niego.

W sumie widziałem pana Józefa chyba nie więcej niż dziesięć razy, ale od pierwszej chwili znajomości (w kuchni na Sandomierskiej, w październiku 1967, gdy powiedział Siadajcie!) bardzo go polubiłem. Był on rzeczywiście bardzo dobrym człowiekiem, co na ogół nie jest takie częste. Takiego człowieka bezbłędnie i z wdzięcznością rozpoznajesz, a myśl o nim cieszy i grzeje. Moje ukłony dla niego, przesyłane w listach do Pani, nie były formalnością, zawsze ciepło o nim myślałem.

Z takim samym uczuciem piszę o nim teraz i będę o nim pamiętać. Myślę, że pozostawił po sobie taką pamięć u wielu ludzi. Ciężka jest ona tylko dla Pani. Nie wiem, jak Pani sobie radzi ze swoim bólem i czy mogą przynieść ulgę słowa współczucia.

Pani Józef był wspaniałym człowiekiem.

Mój ojciec i Tania proszą, by przekazać Pani kondolencje.

Oddany Alik

PS. Pisałem do Pani, jak się okazało, w najbardziej niewłaściwym czasie na temat artykułu o Tołstoju. Umówiłem się co do niego z van der Engiem i piszę oddzielnie do Eli, co należy zrobić.

Wszystkiego dobrego.

A.